

MUSTAFA METE VE KÂMİL BÜYÜKER İLE DERGİ, DERGİCİLİK VE ÇÂRE DERGİSİ HAKKINDA BİR SÖYLEŞİ

İsmail Karakurt

■ Türkiye’de dergicilik, dergiler, taşrada dergi çıkarmanın zorlukları, özel sayıların dergiler için ne anlama geldiğini konuşmak için Çâre dergisi genel yayın yönetmeni Mustafa Mete ve yayın kurulu üyesi/özel sayılar danışmanı Kâmil Büyüker’le bir araya geldik. Dergi okumaları ve zihin fırtınası eşliğinde keyifli bir sohbet gerçekleştirdik. Sorularımıza samimi cevaplar aldık. İyi okumalar.

Ülkemizde dergicilik 1800’lerden başlayıp günümüze kadar devam ediyor. Ama bu süreçte çıkarılmış ve kapanmış o kadar çok dergi var ki? Evvelki yıllarda Mehmet Can Doğan şiir dergileri üzerine yaptığı çalışmasını Türkiye’de Şiir Dergileri: Şairler Mezarlığı adıyla kitaplaştırmıştı. Özür dilerim ama belki de ifadeyi şöyle değiştirerek söylemek gerekiyor: Türkiye dergiler mezarlığı... Sanırım en uzun ömürlü olanları hâlâ yoluna devam eden Varlık (Nisan 2023, sayı 1387), Türk Dili (Nisan 2023, sayı 856), Türk Edebiyatı (Nisan 2023, sayı 594) ve Türk Yurdu (Nisan 2023, sayı 428) dergileridir. Dergi, dergi çıkarmak, dergicilik şu yaşadığımız teknoloji çağında bir ihtiyaç mıdır? Sözü’n ve yazın’ın macerasını illaki kâğıt üzerinden mi takip etmek gerekiyor? Öncelikle bunu anlamak istiyorum.

Mustafa Mete: Kâğıttan okumak bir ihtiyaç olmaktan çıkmadığı sürece kitap, dergi ve dergicilik varlığını devam ettirecektir. Dergi okuru olmak, dergi takip etmek sıradanlığın ötesinde bir kültür ve entelektüel seviye gereği. Edebî kamunun ihtiyacı olan bu gerekliliğe matbu dergiyle cevap vermek düşüncesindeyim. İnsanlar çok şeyden sıkılırlar ama kâğıttan kopamazlar. Dergiye yakışan da kâğıttır.

Kâmil Büyüker: Her ne kadar “Oku!” emrinin muhatabı olan bir inançtan beslensek de zamanla “oku” maktan “dinle”meye doğru bir evrilme söz konusu. Şifahi kültürden yazılı kültüre, yazılı kültürden sözlü kültüre... Aslında yazılı kültür geleneğimizde medeniyetimizin

kâğıtla, kitapla olan bağı daha baskın ve daha üst düzeyde. Taşraya doğru inildikçe okuma yazma ve okunan kitap sayısı düşmektedir. Her evde değil diğer kitaplar, *Kur'an-ı Kerim*'in bile bulunması bir ayrıcalık! Cumhuriyetle gelen imkânlarla birlikte basılı kitapların, mevkute, mecmua ve gazetelerin çeşitlenerek arttığını söylemek mümkündür. Kitap ve dergicilik tarihinde inişler çıkışlar hep söz konusu olsa da basılı olanların dijitalle aktarılması ve dijital olanın da uzun vadeli muhafazasına garanti veremiyoruz. Ama bugün asırlara meydan okuyan en yaşlı eser Süleymaniye Kütüphanesi'nde ve 1140 yaşında. Şimdi size sorarım: Dijital arşivlerde geriye dönük tarama yaptığımızda hangi bilgiye, belgeye sıhhatli ulaşabiliyoruz ki? Bir yayınevinin özdeyişi ama hakikat, tekrar söyleyelim: “yazı kalır.”

Günümüz dergiciliği üzerine düşüncelerinizi birkaç cümleyle alabilir miyim?

Kâmil Büyüker: Günümüz dünyası genel geçer ilişkilerin ve bu düzlemde gelişen, değişen ya da dönüşen yeni paradigmaların dünyasıdır. Dünle kıyaslandığında eski ustaların başında bulunduğu, mektep (okul) diye vasıflandırdığımız dergiler maalesef kalmadı. Her kayıp muhtevada ve nitelikte bir inkırazı da beraberinde doğuruyor. Yeni şeyler söylemek için değil de kendi sözü ya da şiirini taçlandırmak üzere çıkan dergiler bir süre sonra o bahsettiğiniz “dergiler mezarlığında” yerini alıyor. Bugünün dergilerinin bir zamanlar posta yolu beklenirken artık o dergiler olmaktan gitgide uzaklaştığını ve bir kriz anında ilk tahliye edilecek vasıfsız kâğıt parçalarına dönüşebildiğini pek çok acı örnekle müşahade edebiliyoruz. Sayısı az ama çöplükte gül yetiştirmeye azmetmiş dergilerin varlığı bize yetiyor.

Geçmişte çıkarılan gazetelerin kültür ve sanat sayfaları birazcık da olsa dergi yaprağı işlevini görmüş. Onlarda taşranın kültür, sanat ve edebiyat damarı hep ata gelmiştir. Ama biz meseleye Cemil Meriç'in “hür tefekkürün kalesi.” dediği dergiler penceresinden bakacağız. Çok uzun ömürlü olmasalar da Yozgat'ta daha önce çıkarılan Halkevi Bozok, Sıla, Şehriyar, Kün Edebiyat, Sürmeli ve Taş Mektep gibi dergiler var. Yozgat dergicilik tarihine 2018 yılından itibaren Çâre dergisi de katılmış oldu. Bazı dergiler adını genellikle o coğrafyanın, o yörenin bir eseri, bir dağı, bir ırmağı ya da bir yapısından alıyor. Çâre'nin adını neye göre belirlediniz? Derginin çıkış öyküsünden de bahsedebilir misiniz biraz?

Mustafa Mete: Hocam, bu sorunun Çâre ile ilgili kısmını ben cevaplayayım. Diğer kısmını Kâmil hocamdan dinleyelim. Dergi çıkarma fikri üniversite yıllarına dayanıyor. Tabii o zamanlar bir düşünceden öteye geçemedi. Sonrasında şark görevi, tayinler, askerlik derken 2018 Şubat'ında bu konuyu gerçekleştirebilir bir fikre dönüştürdüm. Arayışlar çabası başladı. Sorgun, Yozgat merkez hatta Ankara'daki bazı matbaalarla görüşmeler yaptım. Elimdeki örneklerle göre nasıl bir dergi istediğimi anlattım. Kuruluş aşamasında matbaalardan dizgi/tasarım desteğine de ihtiyacım vardı. Derginin adını nasıl belirlediğimize gelirse, Sorgun'a ailemin yanına döndükten sonra babamla akşam gezintilerine çıkıyorduk. Bu gezintiler esnasında derginin adı ne olsun diye karşılıklı

fikirlerimizi paylaşıyor aklımızdaki/ gönlümüzdeki isimleri teklif ediyorduk. Bir akşam “Çâre olsun.” dedim. Nihayetinde biz bu dergiyi bir derdi omuzlamak için çıkaracaktık. Derdimize bir çare gerekti. Babamın da gönlüne yatınca adı konulmuş oldu. 2018 Nisan’ında derginin resmi işlerini hallettikten sonra duyurusu yaptık. Yayın takvimini belirleyip içeriğe dair çalışmaları başlattık. Niyetim Haziran 2018’de ilk sayıyı okurla buluşturmaktı. Fakat küçük bir kaza sonucu sağ elimi birkaç ay kullanamadım. Daha işin başında böyle bir aksaklık yaşadık. Nasılsa hazırlığımız vardı, eylülde kısa süre içinde ilk sayıyı nihayete erdirdik. Ekim ayında da “kisve-i tab’a bürünen” dergimize kavuştuk. *Çâre*’min yolculuğu böylece başlamış oldu ve bugünlere kadar geldi.

Kâmil Büyüker: Yozgat özelinde sayıca az ama sadası gür birkaç dergi zikredebiliyoruz. Hakikaten Yozgat dergicilik tarihi açısından kısa ama ön açıcı bir yayın olan Halkevi bünyesinde çıkan Bozok Dergisi, taşrada çıkarılan tüm halkevi dergileri gibi burada da birer referans kaynağına dönüşmüş durumdadır. O tarihlerde kâğıt yokluğu ve maliyet yüksekliği nedeniyle sadece 14 sayı çıkabilmiş olan *Bozok*; Yozgatlı Fennî, Hüznî, Mustafa Keşfî gibi pek çok ismin ilk defa tanıtıldığı bir yayın olma hüviyetine sahiptir. Bu işin öncüsü, eğitimci Vehbi Ulusoy’u bu vesileyle rahmetle yâd ediyorum. Yine hayatını yayın ve matbuat işlerine adanmış bir isim rahmetli Ali Tavşancıoğlu’nun çıkardığı *Şehriyar*, *Kün* gibi dergilerle ortaya koyduğu ürünler, sözünü, özündeki sahici ve bozulmamış Anadolu mayasından alan Yozgatlı kalemlerin bir yürüyüşü olarak karşımıza çıkar. *Çâre* dergisinin de sürdürdüğü bu samimi ve mütevazı yürüyüş de geleceğe bir mektup bırakma gayretidir ve devam edecektir.

Bir de özellikle şunu birinci ağızdan öğrenmek istiyorum: Taşrada dergi çıkarmak zor mu? Sizce merkez dergiciliği ile taşra dergiciliği arasında bir ayrım söz konusu mu? Herhangi bir ayrım varsa Çâre bu ayrımın neresinde duruyor?

Mustafa Mete: Elbette taşrada dergicilik yapmanın zorlukları var. Başta teknik anlamda bu tür işlerden anlayan insan bulmanın zorluğuyla baskı sürecindeki imkânların sınırlı olmasıdır, diyebilirim. Günümüzde merkez taşra ayrımını net olarak yapmanın mümkün olmadığını düşünüyorum. Az önce birinci soruda konuştuğumuz, teknolojinin sunduğu imkânlar sınırları kaldıramasa da silikleştiriyor. Bu da -yaşam alanı olarak taşrayı tercih eden- bizim için büyük kolaylık sağlıyor. Türk edebiyatını bir ırmak olarak düşünürsek Anadolu dergileri onu besleyen damarlar görevini görüyor. Çâre'miz beşinci yılına ulaşırken hedefi her sayıda kendini yenilemekti. Bugüne kadar çıkan her sayıda şu ölçütle hareket ettik: Taşradan Türk edebiyatını besleyen gümrah damarlardan biri hâline gelmek! Aslında bu her daim öncelediğimiz nokta. Taşrada, özellikle Yozgat özelinde Çâre'mizin şu an bir uç beyliği vazifesini üstlendiğine inanıyorum. Sürekli olarak kendini yeniliyor, büyütüyor, güçlendiriyor. İçeriğini her sayıda diri tutuyor. Bütün bu çabamızın sebebi Türkçemize, Türk edebiyatına elimizden geldiğince katkı sunmak...

Ben kitaplarda olduğu gibi dergilerin de kapaklarını önemserim. Çünkü bir derginin kapağı aynı zamanda onun vitrinidir. Kapaklar okura içeriğine dair ipuçları verirler. Çâre'nin bu "kendinden kapak" tercihi bir tarz veya bakış açısını mı yansıtıyor? Yoksa bu anlayışın altında başka temel bir neden mi var?

Mustafa Mete: Ben, edebiyat dergilerinin renkli, kapaklı ve "yorucu" olmaması gerektiğini düşünenlerdenim. Dergimizin şu an ki hâlinde sadeliğin sıcaklığı var. Çok renkli ve "süslü" dergilerin olduğu günümüzde sadelik bilinçli tercihimiz. Derginin bu "kendinden kapaklı" tarzı bize hem ekonomik açıdan hem de işçilik açısından bir kolaylık sağlıyor.

Çâre dergisi, neredeyse her sayısında eski ve yeni isimleri harmanlayarak edebiyat dünyamızı renklendiriyor. Ama bence en önemlisi yeni isimlere, yeni seslere yer verme gayreti içinde olup olmamasıdır. Hani öteden beri hep derler ya dergiler okuldur. Gerçekten dergiler bir okul mu? Hâlâ böyle bir işlevinin olduğuna inanıyor musunuz?

Mustafa Mete: Günümüzde her dergi bir şekilde kendi "kemikleşmiş" kadrosunu kuruyor. Birçok dergi dışa kapalı durumda. Okul görevi olarak kendi çevresinden "beşik uleması" tarzında isimler çıkıyor. Çâre'nin sayfaları belli bir seviye tutturmuş edebiyata emek veren herkese açık. Onun için bahsettiğiniz gibi eski ve yeni isimleri bir araya getiriyoruz. Bu ilk sayımızdan itibaren böyle. Ben yazmaya kabiliyeti olan gençleri önemsiyorum. Doğrudan konu başlığı vererek yazı istediğim "genç kalemler" var. Bizim teşvikimizle yazmaya başlayıp bugün işi ilerletip belli bir seviyeye gelenler de var. Allah sayılarını artırsın.

Peki, derginizde Yozgat'ın sosyolojik ve kültürel dinamiklerine eğiliyor musunuz?

Kâmil Büyüker: Yozgat, sosyolojik ve kültürel dinamikleriyle yaşadığımız, var olduğumuz şehir. Tarihini, kültürünü, değerlerini ve şahsiyetlerini elimizden geldiğince her sayımıza taşımaya çalışıyoruz. Bu anlamda Yozgat dergimizde hep var yani.

Çâre Sırların sırrına ermek için...
Edebiyat Fikir Kültür Sanat Dergisi

ISSN:2651-4419

"Her mevsim bi dene çıkar"

GÜZ 2022 256

Yine Aylardan Kasım
HÜSEYİN H. ARSLAN

Yıllığı gilem ne qok yasa varda dögöl? Sünle bilmiz, bu haasan aşarın rahadur. Hüsün vasa qıl varda nışın. Döim de ne nebür eylem barm. Anu kaan, kimsenin omurda yaayanı dıyldeşölör bıl qıl dögölür. Kırerin aklına gelsez gıl gılçer haan kıl gilemiz yazın. Bıl iş yaın ya qıl sadır. Kaşaban'ın bıl parşık gilem aklına "Tine yaldız kaatı". Sende kaatı bıl vasa" dögöl öşğölür rahadur. Soşıl meşşadla paşaymğa qıl ya varda aradığında imdadına yetişen öşler var gımlı, buluşarın hemm; bıl tek Edip Cansever dokuzayır gırdeşle şair "Şava soşıl" - İsmetron son gışılör - Kır yalçılık, bembeyaz olıcak/ umutdüşmüşüm." dıyer umutsoşmaz yajır. Başka qok, var da yök. Yarı İğnisi gilemizir berrin.

Kim, ayrışır bir gözle ayırdı günden mi tuştu mi okulağı pek anlayışınan bir ayda bir deride aradı bir ayda
Pastırma sıcak deriden yalınca bir ay kışın bir ayın içinde kışın. Gineşli bir sabaha uyandıktan da mizansenin
tarihteyse ayrışır kerebizi yaya sobaya yalın yakamalı aramızda kalmıştı da. Çöleştirmiş ayı göldü de oku
çöğdükleri kardan arandı yığılmış da. Oye bir ay ayar. Oye derken deniz bile tın okulağına bilmeyen bir ay
aradı. Be hallye denizden beşyüzyıllar kışın. Karazıu, hanıruu ve biraz depre. Çöğmekle bir haber praga
aradı deniz gineşli lodos rüzgarı incedarlı hanıruuayla ve depreyona neşten oçuyamaz, kışınla ne alkışla
depreyosini. Refli değruden oçayabilir ama kışın kışın yamı bekotır, alkış oradın. Oye cırsna bile gineşli
bir gineşli bir kuyduğla, termometreleri İresinin yer değırtiminden bızıp düştüğü be ayda hanıruuayla ve
depreyın normal değı mi?

[illegible][illegible]

Düßel Senfoni
İLHAN KAYHAN

Mevsimlerce somurtkan düs
Bir dimağı ve yığın
İner harlı merdivenlerden
Muğlak sevilere doğru

Yaşama yarım kala
Gözyaşını doğrultuverir
Karanlığı seğırtende bir dil

Durgun ve eksilmeyen
Kurumlu bir ahhh-
Tan aşınınca son ses
İzbe bedenlerce karmaşık
Bir sendrom tortusu kalır
Tükenmişlik gizli

Öncü bir beldeyiş
Yamaçlarından inende kurgu
Ucu bacağı yok
Gibi toprağında Habil'in
İhanet bir göz ötesi
Bu tapınmak

Geceyle dansıp bir nefes-
Ten yordamsız
Cesaret
Kapılarında arınmışlığın
Sonsuz ve gri
Dem tutar ritmiyle

SÖYLEŞİ

Başından beri derdim "gerçeği ve kendi gerçeğimi" anlatmak.

DİLARA AYŞE AKDENİZ

15

2018 yılından beri mevsimlik olarak yayımlanan derginizin 16. sayısını da okurla buluşturduunuz. “Sırların sırrına ermek için...” sözüyle ve “Çâre vefadır!” anlayışıyla çıkardığınız Doğumunun Yüzüncü Yılında Abbas Sayar Özel Sayısı’nda Prof. Dr. Ahmed Güner Sayar’la oylumlu bir söyleşinin yanı sıra çok kıymetli kalemlerin taçlandırdığı çalışmalarıyla ilgili bir açıklamanız var mı? Şunu da çok merak ettiğim için soruyorum. Abbas Sayar’ın mektuplarına, resimlerine, kullandığı eşyalarına, objelerine ulaşmak için bir gayretiniz oldu mu? Böyle oylumlu bir özel sayıda bunlardan en azından birkaç örneğın kullanılması daha yerinde olmaz mıydı? Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

Kâmil Büyüker: Açıkçası Abbas Sayar Özel Sayısı için doğumunun

100. yılı hesap edilerek yola çıkılmamıştı. Biraz da tarihlerle yolumuzun ke-
şişmesi kaderin de sevkiyle oldu. Mustafa Mete kardeşimiz ve yayın kuruluşla
görüşmelerimizde muhakkak Abbas Sayar'a bir vefa borcunun edasının lazım
geldiğini ifade etmiştik. Nihayet bu sayı ile bu büyük borcu şimdilik eda ettik.
Öncelikle özel sayıya başlamadan bu alanda literatür taramasına ihtiyaç var-
dı. Beraberinde bir bibliyografya eksiği de ortaya çıktı. Türk edebiyatının belki
de en fazla ses getirecek kalemlerinden birisi maalesef yokluğa mahkûm edil-
mişti. Hakkında birkaç tez, birkaç dergide küçük çaplı dosyalar ve oğlu Ahmet
Güner Sayar hocamızın babasına dair aktardıkları dışında neredeyse hiçbir
şey yoktu. Ahmet Güner Sayar hocamızın varlığı bizi bir nebze rahatlatıyordu.
Kendisiyle özel sayı öncesi defaatle telefon görüşmeleri yaptık. Hususi olarak
sayıyı özellikli kılacak fotoğraf, mektup, belge talebinde bulunduk kendisin-
den ama kendileri sağlık sorunları nedeniyle asıl ikametleri İstanbul'da değil-
lerdi ve elinde olan bir fotoğraf, el yazısı ve birkaç şiiri ancak gönderebildiler.
Baskı öncesinde İstanbul'a gitmemiz söz konusu olmadığından elde kalan

birkaç vesika/ hatıra kabilinden belgeye maalesef ulaşamadık. Abbas Sayar'ın ikinci eşine de bu süreçte ulaşma çabalarımız sonuçsuz kaldı. Yozgat'ta yaşayan birkaç dostu ve yakınında ise açıkçası gazete küpürleri dışında bir şey bulamadık. Rint meşrep yaşamış, dünyalık hiçbir şeye sahip ol(a)mamış, yerleşik hayatı da ancak ömrünün son demlerinde kendi ifadesiyle ikinci eşi Hanife Ender Sayar'la yakalayabilmiş Abbas Sayar, bizlere sanki "hoş sada"-dan gayrı bir şey bırakmamıştır. Yazdıkları bu "hoş sada"nın bereketi olsa gerek.

Mustafa Mete: Bu arada Hocam, Çâre'mizden başka Türk edebiyatının yüz akı iki kıymetli dergimiz *Türk Dili* ile *Türk Edebiyatı* da eş zamanlı olarak son sayılarında Abbas Sayar dosyasına yer açtılar. Teşekkür ederiz. Emek verenler var olsunlar. Yürüyüşleri daim olsun.

Yozgatlı İhsan Efendi'den sonra Doğumunun Yüzüncü Yılında Abbas Sayar Özel Sayısı'nın da özelde Yozgat, genelde ise düşünce ve edebiyat dünyasında bir karşılık bulduğuna, bulabileceğine inanıyor musunuz? Geri dönüşler oluyor mu size? Bu tür özel sayılara devam

edecek misiniz? Eğer devam edecekseniz sırada kimler var? Bir isim belirlediniz mi? Ya da özel sayı hazırlamayı planladığınız başka bir tema söz konusu mu?

Mustafa Mete: Her iki sayı da arşivlik oldu inancındayız. Sadece özel sayılara değil diğer sayılarımıza da olumlu dönüşler alıyoruz. Bu da bizim dergiciliğe devam inancımızı körüklüyor, gelecek sayılar için motivasyonumuzu artırıyor. Gerek yaşayanlar gerek dünyadan göçenler üzerine yapmak istediğimiz çalışmalarımız var. Zamanı geldiğinde okurumuzu bu sayılarla buluşturacağız.

Kâmil Büyüker: Yılda bir sayı da olsa özel sayı yapma düşüncemiz devam ediyor. Yozgat'ın yıllanmış/ küllenmiş hafızasını, ceviz sandıklarda mahpus adlarını gün yüzüne çıkarmak, unuttuklarımızı hatırla(t)mak mazimize karşı hem borcumuz hem de vazifemizdir. Sadece dünü değil, bugünü, aramızda olanı, bizimle beraber aynı havayı teneffüs edenleri de taltif etmek Çâre'nin boyununun borcudur diye düşünüyorum.

Sevarın sırrına ermek için...
Çâre
Edebiyat Fikir Kültür Sanat Dergisi

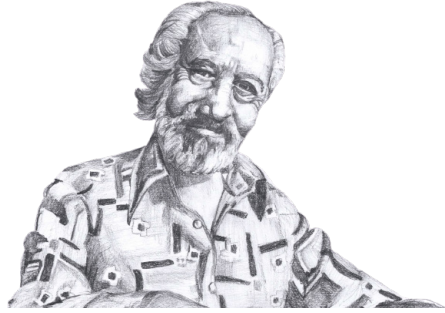
ISSN: 2651-4419

"Her mevsim bi dene çıkar"

BAHAR 2023 298

DOĞUMUNUN
YÜZÜNCÜ
YILINDA

Abbas Sayar
ÖZEL SAYISI

SÖYLEŞİ

"Abbas Sayar has bir Yozgatlıdır. Yozgatlılık şuurunu daima taşımıştır."

PROF. DR. AHMED GÜNER SAYAR

16

Günümüz dergiciliğinin sorunları hakkında neler söylemek istersiniz? Dergiler odağında sorun sadece dağıtımında/ kargolanmasında mı?

Kâmil Büyüker: Günümüz dergiciliğinin görünürdeki en büyük problemi elbette sermaye ve dağıtım problemi gibi gözüküyor. Yayıncılığın bütün aşamalarında aynı sıkıntı var bana göre. İşin maddi boyutunu çözemeyen dergilerin uzun soluklu olarak ayakta kalması mümkün gözüküyor. İkinci problemse nitelik! Bence bu daha derin bir problemdir. Özellikle merkez dergilerinin belli isimler arasında paylaşıldığı ve dışarıdan gelen ürünlere çoğu zaman kapalı yayın sürdürdüğü görülüyor. Köşeleri tutmuş kimi kalemlerin aynı ay içerisinde birden fazla dergide görünme heveskârlığını, bunu afişe ederek övünmelerini açıkçası pek hayra yoramıyorum. Bunca kaos ve karmaşa içerisinde bu kadar velut (!) kalabilmeleri anlaşılır bir şey değil. Bunu ben kalemin ve kelamın hissizleşmesine, kelimelerin ruhunu kaybetmesine bağlıyorum. Yaza yaza yaşamak, yaşamak için yazmaya dönüşmüş durumda. Farklı dergilerde, aynı isimlerin dönüp dolaşıp yazmaları bence nitelik sorunu ve gettolaşma problemini de beraberinde getiriyor. Bu maddi probleminden daha büyük bir problemdir.

Son olarak Yozgat'tan edebiyat dünyasına bir pencere açan Çâre dergisi dilerim yıllara direnç gösterir ve uzun bir yürüyüşü olur. Elimizde sanatın, edebiyatın kalbinin attığı seslerin mevziisi olarak bir dergiler kaldı. Bu düşüncüyü göz ardı etmeden sorayım: Taşrada dergi çıkarmak isteyenlere bir öneriniz, bir temenniniz var mı?

Mustafa Mete: Öncelikle dergimiz hakkındaki temenniniz için teşekkür ederim. Dergicilik kendinden, aileden, hayattan, cebinden fedakârlık istiyor, emek istiyor. Bunları göze alıyorsa dergilerini çıkartsınlar. Yoksa sohbetimizin başında bahsettiğiniz gibi dergi mezarlığına bir mezar taşı dikmekten öteye gidilemez.